

SV

SV

SV

EUROPEISKA KOMMISSIONEN

Bryssel den 21.3.2011
KOM(2011) 137 slutlig

2008/0090 (COD)

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING

**om ändring av förordning (EG) nr 1049/2001 om allmänhetens tillgång till
Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar**

MOTIVERING

1. Den 30 april 2008 lade kommissionen fram ett förslag till omarbetning av förordning (EG) nr 1049/2001¹. Europaparlamentet röstade igenom ett betänkande med ett stort antal ändringar, men beslutade att inte rösta om den tillhörande lagstiftningsresolutionen. Följaktligen har Europaparlamentet ingen ståndpunkt vid första behandlingen.
2. Efter valet till Europaparlamentet i juni 2009 återupptog det nyvalda parlamentet sitt arbete med lagstiftningsförslaget i enlighet med regel 214 i sin arbetsordning. Ett ändrat utkast till betänkande cirkulerades i Europaparlamentet i maj 2010. Europaparlamentets utskott för konstitutionella frågor och utskottet för framställningar lämnade sina yttranden om kommissionens förslag den 30 november respektive den 1 december 2010. Utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter har ännu inte antagit ett utkast till betänkande. Ännu har inget datum fastställts för antagandet av Europaparlamentets ståndpunkt vid första behandlingen.
3. Lissabonfördraget trädde i kraft den 1 december 2009. Den rättsliga grunden för allmänhetens tillgång till handlingar är nu artikel 15.3 i den konsoliderade versionen av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Genom denna nya bestämmelse utvidgas allmänhetens rätt till tillgång till handlingar till att omfatta EU:s samtliga institutioner, organ och byråer. Europeiska unionens domstol, Europeiska centralbanken och Europeiska investeringsbanken omfattas av denna bestämmelse endast när de utövar sina administrativa funktioner. Den nuvarande förordningen är bara direkt tillämplig på Europaparlamentet, rådet och kommissionen. Dess tillämpning har dock utvidgats till att omfatta byråerna genom en särskild bestämmelse i deras respektive grundrättsakter. Dessutom har ett antal institutioner och organ antagit frivilliga rättsakter som fastställer reglerna för tillgång till deras handlingar och som är identiska med eller liknar förordning (EG) nr 1049/2001.
4. För att ta hänsyn till denna utvidgning av det institutionella tillämpningsområdet för allmänhetens rätt till tillgång till handlingar har kommissionen inbegripit sitt förslag av den 30 april 2008 till omarbetning av förordning (EG) nr 1049/2001 i sitt meddelande om konsekvenserna av Lissabonfördragets ikraftträdande för pågående interinstitutionella beslutsförfaranden². Medlagstiftarna skulle således kunna införliva denna anpassning till det nya fördraget i det pågående normala lagstiftningsförfarandet.
5. Mer än ett år efter Lissabonfördragets ikraftträdande finns det fortfarande inga utsikter till att man ska anta en ny förordning om allmänhetens tillgång till handlingar som kan ersätta förordning (EG) nr 1049/2001. I diskussionerna i Europaparlamentet och rådet har mycket skilda åsikter framförts när det gäller en ändring av förordningen.
6. Även om de flesta av Europeiska unionens institutioner, organ och byråer i praktiken tillämpar förordning (EG) nr 1049/2001 eller liknande regler på frivillig basis, är det

¹ KOM(2008) 229.

² KOM(2009) 665.

en rättslig förpliktelse att utvidga rätten till tillgång till handlingar till att omfatta dem alla i enlighet med fördraget.

7. Eftersom de flesta av Europeiska unionens institutioner, organ och byråer tillämpar förordningen eller liknande regler kan den nuvarande förordningens institutionella tillämpningsområde utvidgas till att omfatta dem alla, med förbehåll för de gränser som fördraget föreskriver när det gäller Europeiska unionens domstol, Europeiska centralbanken och Europeiska investeringsbanken
8. Kommissionen anser därför att förordning (EG) nr 1049/2001 utan ytterligare dröjsmål bör ändras i syfte att utvidga dess institutionella tillämpningsområde i enlighet med den nya rättsliga grunden för tillgång till handlingar i artikel 15.3 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Denna ändring ska inte påverka det pågående förfarandet för en omarbetning av förordning (EG) nr 1049/2001 på grundval av kommissionens förslag från april 2008.

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING

**om ändring av förordning (EG) nr 1049/2001 om allmänhetens tillgång till
Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar**

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT
DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 15.3,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet, och

av följande skäl:

- (1) De allmänna principerna och gränserna, under hänsynstagande till allmänna eller enskilda intressen, för allmänhetens rätt till tillgång till handlingar har fastlagts i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1049/2001 av den 30 maj 2001 om allmänhetens tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar³, som antogs på grundval av artikel 255.2 i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.
- (2) I enlighet med den artikeln reglerar förordning (EG) nr 1049/2001 endast allmänhetens rätt till tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar.
- (3) Till följd av Lissabonfördragets ikraftträdande ersattes artikel 255 i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen med artikel 15.3 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.
- (4) Enligt den nya bestämmelsen ska varje unionsmedborgare och varje fysisk eller juridisk person som är bosatt eller har sitt stadgeenliga säte i en medlemsstat ha rätt till tillgång till unionens institutioners, organs och byråers handlingar, oberoende av medium, enligt de principer och villkor som ska bestämmas av lagstiftaren i enlighet med den artikeln. Europeiska unionens domstol, Europeiska centralbanken och Europeiska investeringsbanken omfattas dock endast av allmänhetens rätt till tillgång till handlingar när de utövar sina administrativa funktioner.
- (5) Förordning (EG) nr 1049/2001 bör därför ändras i enlighet med detta.

³ EGT L 145, 31.5.2001, s. 43.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Förordning (EG) nr 1049/2001 ska ändras på följande sätt:

1. Artikel 1 a ska ersättas med följande:

”a) att fastställa principer, villkor och gränser, under hänsynstagande till allmänna eller enskilda intressen, för allmänhetens rätt till tillgång till Europeiska unionens institutioners (enligt definitionen i artikel 3 c) handlingar i enlighet med artikel 15.3 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på ett sätt som ger allmänheten största möjliga tillgång till handlingar,”

2. Artikel 2.3 ska ersättas med följande:

”3. Denna förordning ska tillämpas på alla handlingar som finns hos en institution, enligt definitionen i artikel 3 c, det vill säga handlingar som har upprättats eller mottagits och som innehas av institutionen, inom samtliga Europeiska unionens verksamhetsområden. När det gäller Europeiska unionens domstol, Europeiska centralbanken och Europeiska investeringsbanken ska denna förordning tillämpas endast när de utövar sina administrativa funktioner.”

3. I artikel 3 ska följande punkt c läggas till:

”c) *institutioner*: Europeiska unionens institutioner, organ och byråer, även Europeiska utrikestjänsten.”

Artikel 2

Denna förordning träder i kraft den tredje dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den ...

På Europaparlamentets vägnar
Ordförande

På rådets vägnar
Ordförande